

Nr 80.

Ankom till riksdagens kansli den 17 april 1928 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående nedskrivning av postverkets fordran hos förre postexpeditören S. H. F. Palmcrantz.

(4:e avd.)

I en till riksdagen den 16 mars 1928 avlåten, till statsutskottet hänvisad proposition, nr 216, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att förre postexpeditören Sven Harald Folke Palmcrantz må mot erläggande av ett belopp av 10,400 kronor befrias från honom enligt en i statsrådsprotokollet angiven skuldförbindelse av den 22 december 1926 åliggande betalningsskyldighet gentemot postverket.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

Ifrågavarande f. d. tjänsteman har efter åtal vid Stockholms rådhusrätt av rådhusrätten genom utslag den 17 december 1924, som sedermera vann laga kraft, dömts för bedrägeri och uppsåtligen för egen fördel begången förbrytelse i tjänsten att hållas till straffarbete i två år, att under viss tid vara underkastad sådan påföljd, som omförmäles i 2 kapitlet 19 § strafflagen, ävensom att varda avsatt från sin befattning vid postverket, varjämte han förklarats ovärdig att i rikets tjänst vidare nyttjas.

I samband härmed har Palmcrantz enligt en den 22 december 1926 utfärdad skuldförbindelse förklarat sig betalningsskyldig till postverket för ett belopp av 20,800 kronor.

Generalpoststyrelsen har i skrivelse den 2 december 1927 anfört bland annat följande:

Sedan Palmcrantz lagsökts å denna förbindelse samt lagsökningsutslaget överlämnats till vederbörande exekutor för verkställighet, anhöll Palmcrantz i en den 25 maj 1927 dagteknad skrift hos generalpoststyrelsen att mot erläggande av halva skuldsumman bliva befriad från sin ifrågavarande skuld till postverket. Han uppgav därvid, att medel för ändamålet komme att ställas till hans förfogande genom släktingars och vänners mellankomst. Till utredning om sin ekonomiska ställning åberopade Palmcrantz en den 1 februari 1927 upprättad, av honom under edsförpliktelse underskriven förteckning över hans tillgångar och skulder. Enligt denna förteckning uppgingo tillgångarna till sammanlagt 23,785 kronor, därav i kontanta tillgångar 10,600 kronor, lösören 2,685 kronor, en fastighet efter taxeringsvärdet 1,500 kronor och fordringar, upptagna till 9,000 kronor. De såsom tillgång upp-

tagna fordringarna å 9,000 kronor utgjorde å offentlig auktion till nämnda belopp inropade inteckningar å tillhopa 20,000 kronor.

Enligt förteckningen uppgingo skulderna till sammanlagt 59,199 kronor 79 öre, däribland skuld till postverket, utgörande jämte ränta 21,100 kronor, samt en i förenämnda fastighet intecknad skuld, uppgående jämte ränta till 6,191 kronor 64 öre.

Denna framställning upptogs sedermera av advokaten Karl Håkansson i Stockholm såsom ombud för anhöriga till Palmerantz. Efter en del förhandlingar deponerade Håkansson ett enligt uppgift av Palmerantz närstående personer tillskjutet belopp av 9,000 kronor i Aktiebolaget Svenska Handelsbanken ävensom hos styrelsens ombudsman ytterligare ett belopp av 1,400 kronor eller tillhopa 10,400 kronor, vilket belopp styrelsen skulle äga tillgodoföra sig under förutsättning att vederbörande myndighet eller riksdagen före den 1 augusti 1928 förklarade sig godtaga detsamma såsom full likvid för Palmerantz' skuld.

I anledning av vad sålunda förekommit beslöt generalpoststyrelsen den 2 december 1927, att det emot Palmerantz påbörjade utmättningsförfarandet skulle tills vidare anstå.

Under framhållande att utsikt icke syntes föreligga att från Palmerantz själv nu eller framdeles kunna erhålla full ersättning för det av styrelsen utgivna skadeståndet samt att det under sådana omständigheter torde vara för postverket fördelaktigast att till avsevärd del få ersättning för detsamma, har generalpoststyrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition utverka riksdagens medgivande till att Palmerantz finge på ovan föreslaget sätt eller med femtio procent tillfullo gälda sin ifrågavarande skuld till postverket.

Statskontoret har i avgivet utlåtande den 21 januari 1928 anfört följande:

Ehuru det syntes sannolikt, att ett antagande av det erbjudna ackordet skulle rent ekonomiskt vara till viss fördel för postverket, förefölle det dock föga tilltalande att staten av dylik anledning ginge med på ett ackordserbjudande från en person, vars skuld grundade sig på en genom hans brottsliga förfarande staten vållad förlust. Generalpoststyrelsens framställning borde därför enligt statskontorets åsikt icke föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Enligt en till kommunikationsdepartementet från vederbörande ombud inkommen, den 14 mars 1928 dagtecknad skrivelse har, sedan förenämnda förteckning upprättats, å de i förteckningen till ett värde av 9,000 kronor upptagna inteckningarna influtit ett belopp av 15,000 kronor. Å andra sidan hava de i förteckningen upptagna kontanta tillgångarna ävensom därutöver 4,500 kronor helt tagits i anspråk dels för bestridande av Palmerantz' levnadsomkostnader, dels för gäldande av räntor och amorteringar å inteckningar i den Palmerantz tillhöriga fastigheten, dels ock för inköp och drivande av en nykterhetskafé-rörelse. Beträffande denna rörelse har upplysts, att densamma saknade försäljningsvärde, enär däri befintliga inventarier tillhörde leverantörerna.

Departementschefen har för egen del i ärendet anfört följande:

»Av den föreliggande utredningen torde framgå, att möjlighet för Palmerantz att för närvarande till fullo gälda sin skuld till postverket icke föreligger. Även om postverket på grund av stadgandet i 17 kap. 11 § handels-

balken¹⁾ skulle vara berättigat till förmånsrätt för sin fordran, varom meningarna kunna vara delade, läser det knappast finnas utsikt att genom Palmerantz' försättande i konkurs utbekomma större del av fordringen än som nu förlikningsvis erbjudes. Att märka är, att det för ändamålet deponerade beloppet icke tillhör Palmerantz och att detta sålunda, därest anbudet icke antages, återgår till dem, som sammanskjutit beloppet. Då man icke läser kunna räkna med, att Palmerantz framdeles skall komma i avsevärt bättre ekonomisk ställning, synes, på sätt såväl generalpoststyrelsen som statskontoret framhållit, ett antagande av anbudet vara för postverket ekonomiskt fördelaktigt.

Beträffande de av statskontoret framförda betänkligheterna av principiell art, synas desamma, om ock beaktansvärda, dock icke behöva tillmätas avgörande betydelse. Då det icke är fråga om att i någon mån efterskänka det straff Palmerantz i anledning av det begångna brottet blivit i laga ordning ådömd, torde det föreliggande anbudet kunna bedömas enbart med hänsyn till dess förmånlighet för postverket ur ekonomisk synpunkt. Av nu anförda skäl anser jag mig kunna tillstyrka den av generalpoststyrelsen gjorda framställningen.»

Föreliggande ackordsanbud torde, såvitt av utredningen framgår, icke kunna sägas ställa sig för postverket oförmånligt. Detta har vitsordats även av statskontoret.

*Utskottets
yttrande.*

Med tillstyrkande av propositionen hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att förre postexpeditören Sven Harald Folke Palmerantz må mot erläggande av ett belopp av 10,400 kronor befrias från den betalningsskyldighet gentemot postverket, som åligger honom enligt en i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden den 16 mars 1928 omförd skuldförbindelse av den 22 december 1926.

Stockholm den 17 april 1928.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: Se under utlåtandet nr 77.

Reservation:

av herrar *Olof Olsson*, *Jansson* i Falun, *Olsson* i Kullenbergstorp och *Kristensson* i Göteborg, vilka ansett, att utskottet bort hemställa om avslag å Kungl. Maj:ts proposition.

¹⁾ Angående förmånsrätt för kronans fordringar i anledning av begången förskingring av tjänsteman m. m.